

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ett nytt ersättningsystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga

Ert dnr: A2016/01307/I

Burlövs kommun har tagit del av Arbetsmarknadsdepartementets promemoria Ett nytt ersättningsystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga och vill lämna följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Burlövs kommun anser inledningsvis att en schablonisering av ersättningarna är en god ambition och att en lättnad av den administrativa bördan därmed kan uppnås. Det föreslagna ersättningsystemet underlättar planering och förenklar arbetet med återsökning.

Burlövs kommun menar dock att Regeringens föreslagna schabloniserade belopp är långt ifrån tillräckliga i förhållande till kommunernas faktiska kostnader. Det nya ersättningsystemet innebär i själva verket att kommunerna tar över en del av statens ekonomiska ansvar för mottagandet av ensamkommande barn och unga.

De föreslagna ersättningsnivåerna riskerar inte bara försämringar i kvaliteten i omhändertagandet av ensamkommande barn och unga utan kommer även att få allvarliga ekonomiska konsekvenser för Sveriges kommuner.

Burlövs kommun anser att konsekvensanalysen avseende en potentiell omställning av verksamhet samt omvandling av befintliga placeringsbeslut är alltför förenklad. Det förutsätts att stora delar av gruppen ensamkommande barn och unga kan klara sig mer eller mindre själva i eget boende eller enklare gruppboenden. Detta är inte realistiskt.

Perspektiv som barnkonvention, kritik från barnombudsmannen och krav från Socialstyrelsen och IVO berörs inte i nämnvärd utsträckning. Det förutsätts också att det ska vara enkelt att ordna fram bostäder och lokaler till ett lågt pris, vilket Burlövs kommun starkt ifrågasätter. Bostadsbristen i tillväxtregioner är fortsatt stor. Promemorian bortser från det faktum att Sveriges kommuner har mycket olika förutsättningar.

Burlövs kommun vill också understryka att införandet av ett nytt ersättningsystem är alldeles för kort. Så omfattande förändringar kräver en betydligt längre omställningstid för kommunerna.

Rubriceringen i yttrandet överensstämmer med betänkandets rubriker och numrering.

1 Utgångspunkter för ett nytt ersättningssystem

1.6 Behovet av administrativ förenkling

Burlövs kommun instämmer i iakttagelsen att nuvarande system är mycket administrativt betungande. Mottagandet är högt och Migrationsverkets handläggningstid innebär att kommunerna ligger ute med stora belopp. En automatisk, tidsbestämd utbetalning är en god lösning.

1.7 Behovet av ett kostnadseffektivt regelverk

En förändring i ersättningssystemet anses nödvändig för att dämpa kostnadsutvecklingen och Burlövs kommun håller med om att det finns möjligheter till effektivisering. Det är dock viktigt att förstå kommunernas förutsättningar och alla de hänsynstaganden i arbetet med ensamkommande barn som måste göras, samtidigt som man ställer krav på kostnadskontroll. Den verksamhet som hanterar målgruppen ensamkommande barn bör hålla samma standard som liknande verksamheter riktade mot andra barn.

3. Ett nytt ersättningssystem

3.1 Ny ersättning för beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn

Burlövs kommun tillstyrker förslaget att systemet med överenskommelser, samt de ersättningar kommunerna får för att ingå överenskommelser om mottagande och ersättningar för överenskomna platser, tas bort.

Burlövs kommun instämmer i att överenskommelsen är en administrativ börda. Överenskommelseschablonen har dock inneburit en möjlighet att finansiera ej belagda dygn, s.k. beredskap för mottagande. Det anges inte i promemorian hur stor den rörliga delen av beredskapsersättningen kommer att vara, därmed är det svårt att uttala sig om konsekvenserna.

Burlövs kommun anser också att nivån på den fasta ersättningen måste räknas upp.

3.2 Schablonersättning till ankomstkommuner för tillfälligt mottagande av asylsökande ensamkommande barn

Burlövs kommun tillstyrker förslaget till ersättningsmodell men anser att 3 000 kronor per barn är för lågt.

3.3 Schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun

Burlövs kommun tillstyrker förslaget med en enhetlig schablonersättning till anvisningskommunen, men anser att ersättningsnivån 52 000 kr är för låg och måste höjas så att den täcker kostnaderna för kommunens verksamhet. Det finns kostnader i myndighetsutövningen, dvs. kostnader för bl.a. handläggare och administrativ personal, som kan pågå under många år efter mottagandet.

3.4 Schablonersättning per dygn för mottagande av ensamkommande barn

Burlövs kommun instämmer i att unga som kan få sina vårdbehov tillgodosedda i ett stödboende inte bör placeras i HVB-hem, men anser att den föreslagna schablonen om 1 350 kr är för låg.

Att en betydande andel av gruppen 16–17-åringar sannolikt kommer att kunna placeras i stödboende anser Burlövs kommun är tveksamt. Placering i stödboenden ska ske efter en individuell bedömning utifrån ungdomens ålder, mognad och förmåga att klara sig. Socialtjänstlagen kräver att kommunen utgår från barnets bästa och behov, och placeringar kan därför inte göras endast utifrån ålder. Barn och unga vuxna utan familj har ofta behov av stora insatser för att kunna växa upp med liknande förutsättningar som barn i familj. Behoven inkluderar ofta mer stöd och vuxennärvaro än vad ett stödboende erbjuder.

Då ersättningssystemet är baserat på en åldersdifferentiering anser Burlövs kommun att det är angeläget ur ett rättssäkerhetsperspektiv att det erbjuds ett stöd för åldersbestämning.

3.5 Begränsad möjlighet till ersättning för asylsökande unga i åldern 18–20 år

Burlövs kommun anser att förslaget kan komma att få allvarliga konsekvenser för en stor grupp ensamkommande unga, som saknar stöd från vuxna och kan tvingas byta boendekommun och skola om Migrationsverket inte kan placera den unge i ett anläggningsboende i den kommun de vistats i. Om uppehållstillstånd beviljas kan dessutom samma unga person tvingas byta kommun ytterligare en gång.

3.6. Schablonersättning för ensamkommande unga i åldern 18–20 år med uppehållstillstånd

Burlövs kommun anser att den föreslagna schablonen om 750 kr är för låg. I promemorian antas att kommunerna kommer att kunna erbjuda mindre kostsamma boendelösningar, eftersom kravet på placering tas bort, vilket kommunen ställer sig tveksam till. Burlövs kommun avstyrker också förslaget att ersättningen ska kopplas till studiehjälp.

3.8 Ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer

Burlövs kommun tillstyrker förslaget att kommunen får ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer. Kommunen efterfrågar dock ett förtydligande avseende möjligheten att få ersättning vid placeringsbehov enligt SoL och LVU då schablonersättning har betalats ut. I de fallen bör kommunen kunna erhålla ersättning motsvarande mellanskillnaden mellan faktisk kostnad och schablonersättningen.

3.9 Ikraftträdande m.m.

Burlövs kommun anser att omställningstiden för kommunerna är alldeles för kort innan det nya ersättningssystemet föreslås införas. Kommunerna skulle behöva längre tid för att identifiera lämpliga bostäder och stödformer och genomföra de nödvändiga ändringarna inom vissa boendelösningar m.m. för att anpassa till det nya systemet.

4 Konsekvensanalys

4.5 konsekvenser för kommunerna

Burlövs kommun delar inte bedömningen i promemorian att kommunerna genom sänkta schabloner får drivkrafter att hitta så kostnadseffektiva lösningar som möjligt. Man bortser i förslaget från att Sveriges kommuner har mycket olika förutsättningar att finna alternativa lösningar. Burlövs kommun yrkar därför att alla schabloner ska uppgå till de faktiska genomsnittliga kostnader som redovisats.

Vi saknar också i promemorian en jämförande tabell med redovisning av föreslagna ersättningar och nuvarande genomsnittliga kostnader.

Burlövs kommun menar att föreslagna ersättningsnivåer är långt ifrån tillräckliga samt att konsekvensanalysen av en potentiell omställning av verksamhet samt omvandling av befintliga placeringsbeslut är alltför förenklad.

Slutlig kommentar

Burlövs kommun vill poängtera att man inte anser att remissförfarandet i detta och i ett antal andra viktiga ärenden har hanterats på ett rimligt sätt. De föreslagna ändringarna innebär stora konsekvenser för Sveriges kommuner, och remisstiden har inte medgett någon djupare analys eller lokala politiska diskussioner.

I övrigt instämmer Burlövs kommun i Sveriges Kommuner och Landstings yttrande.

För Burlövs kommun

Katja Larsson

Kommunstyrelsens ordförande

Lars-Åke Ståhl

Kommundirektör